Raadsvoorstel
Gemeente Lansingerland

Onderwerp	**Sturingsmodel (Cultuurhuis Berkel) Blok B**
Portefeuillehouder	Ankie van Tatenhove
Registratienummer	BR2000017
Datum Raad	29 oktober 2020

Gevraagde beslissing:
1. Om een Stichting zonder winstoogmerk als sturingsmodel voor Blok B vast te stellen.

0. Samenvatting
Op verzoek van uw raad onderbouwen wij de keuze voor een stichting als sturingsmodel voor Blok B. In de bijlage een technische analyse waarin verschillende mogelijke modellen onder de loep zijn genomen. Hierin komt de stichting zonder winstoogmerk als beste naar voren. Dit is een herbevestiging van onze eerdere keuze. Na de besluitvorming in de gemeenteraad gaat de voorbereidingswerkgroep van start.

Wij hechten voor Blok B aan een model waarin we niet direct verantwoordelijk zijn voor het beheer en de exploitatie en wel in voldoende mate invloed kunnen uitoefenen op de resultaten. In het concept voor Blok B, zoals voorgesteld aan de raad op 30 januari 2020, gaan we er vanuit dat exploitatie en beheer in handen zijn van een stichting met een Raad van Bestuur of (in een latere fase) een directeur-bestuurder met een Raad van Toezicht.

Namens de gemeente begeleidt de kwartiermaker, Mart Toet, een voorbereidingswerkgroep voor de voorbereiding van de organisatie en programmering van Blok B. Hierin zijn de belangrijkste partners van Blok B en externe deskundigen (op financieel, fiscaal, theater- en filmtechniek enz.) vertegenwoordigd om ook het voorbereidende werk voor de stichting op zich te nemen. Met deze werkgroep geeft de gemeente vooraf sturing aan de vormgeving en inrichting van de stichting. De werkgroep bereidt onder meer de profielen voor de leden van het bestuur voor en ook een aantal thema's waar het te benoemen stichtingsbestuur besluiten over gaat nemen, zoals de statuten, functieprofiel van de directeur, overeenkomsten met de kernpartners, de horeca, marketing en communicatie.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn
Op 30 januari 2020 stemde de gemeenteraad in met het besluit een cultuurhuis te realiseren in Berkel en Rodenrijs (BR1900102). Middels Amendement Uitstellen besluit over sturingsmodel Blok B (2020-03) verzocht u ons een voorstel te doen voor het sturingsmodel van Blok B. Na een kritische analyse (T20.04687) stellen wij een stichting voor waarbij de gemeente eigenaar is van het vastgoed en door middel van subsidieverlening het beheer en de exploitatie van het Blok B faciliteert. In deze analyse onderbouwen we de keuze voor een stichting. Eerder onderbouwden wij deze keuze via een brief (U20.00763) naar aanleiding en ter afdoening van een toezegging (T2020-004) tijdens de commissievergadering op 16 januari 2020. Ook stuurden

wij op 18 maart 2020 een brief over de vervolgstappen voor de realisatie van Blok B (U20.01986) en een brief met de stand van zaken op 2 juli 2020 (U20.04917).

2. Maatschappelijk effect

De Cultuurnota Lansingerland (2017) heeft met goede reden de titel “Bruisen, binden, boeien”. We investeren als gemeente in een samenleving waarin cultuur bijdraagt aan levendigheid, verbinding, identificatie en de ontplooiing van inwoners. Met de realisatie van Blok B in het centrum van Berkel en Rodenrijs dragen wij bij aan:

- een levendig centrum in Berkel en Rodenrijs en een investering in de samenleving;
- een versteviging van de (economische) aantrekkingskracht van Berkel in de regio;
- ontmoeting door inwoners met bijzondere aandacht voor jeugd en eenzame ouderen;
- de invulling van de behoefte aan een divers en toegankelijk cultureel aanbod;
- werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- laagdrempelige invulling bibliotheekfunctie die uitnodigt tot taalontwikkeling en participatie.

3. Argumenten

1.1 Op verzoek van uw raad zijn de verschillende vormen van een mogelijk sturingsmodel geanalyseerd

Middels Amendement Uitstellen besluit over sturingsmodel Blok B (2020-03) verzocht de raad het college de verschillende mogelijkheden voor het sturingsmodel van Blok B te analyseren.

2.1 Het beleggen van de uitvoering bij een externe partij in de vorm van een stichting geeft ruimte om te sturen op de realisatie van gemeentelijke doelen zonder daarvoor direct op uitvoeringsniveau verantwoordelijk te zijn.

We hechten voor Blok B aan een model waarin we sturen op afstand en tegelijkertijd wel invloed kunnen uitoefenen op de resultaten. Dat betekent dat we niet nauw betrokken zijn bij de uitvoering, maar wel een vinger aan de pols houden. De gemeente houdt als subsidie-verlener in alle gevallen de regie en bepaalt de inhoudelijke en financiële randvoorwaarden waarvoor de stichting subsidie ontvangt. Als zich bijvoorbeeld een situatie voordoet waarin de stichting niet aan deze voorwaarden wil of kan voldoen en een gesprek hierover niet leidt tot verandering, kan de gemeente ervoor kiezen de subsidie te verlagen of te verminderen of nadere voorwaarden aan de subsidieverlening te verbinden.

2.2 De stichtingsstructuur van Blok B biedt verschillende sturingsmogelijkheden via de subsidierelatie, huurovereenkomst en aanwijzing van een bestuurslid.

De stichting heeft een subsidierelatie met de gemeente, zoals de gemeente met veel meer organisaties een subsidierelatie onderhoudt, voor de realisatie van gemeentelijke doelen. De gemeente geeft sturing via de statuten, subsidieafspraken en de daarbij behorende processen van aanvraag en verantwoording. Daarbij keurt de gemeente de begroting goed (als basis voor de subsidie) en heeft zij een rol in het proces van vaststelling van het jaarplan voorafgaand aan

ieder kalenderjaar en het jaarverslag na afloop van het betreffende jaar. Tussentijds vindt monitoring plaats via overleggen en voortgangsverslagen.

Een Overheids-BV kent overigens dezelfde mogelijkheden, alleen is de betrokkenheid van de gemeente in haar rol als aandeelhouder groter. In een BV-structuur is de gemeente sterker betrokken bij de dagelijkse sturing en draagt zij de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse uitvoering. Het is duidelijk dat wij, conform de wens van de raad, wel invloed nastreven (in de zin van 'de vinger aan de pols houden'), maar geen verantwoordelijkheid voor de gemeente zien bij de dagelijkse uitvoering.

Verder geeft de gemeente, als eigenaar van het gebouw, kaders mee via de huurovereenkomst. Op dit punt bestaat geen verschil tussen stichting en BV. Sturing via het huurcontract is overigens van beperkt belang, hooguit kan geregeld worden dat bepaalde groepen in Blok B niet welkom zijn.

Tenslotte kan de gemeente gebruik maken van de mogelijkheid om, voor de eerste zittingstermijn, een voordracht te doen voor de benoeming van één bestuurslid voor de stichting. In de BV-situatie benoemt de vergadering van aandeelhouders de directeur.

2.3 Een stichting komt in aanmerking voor de ANBI- status en kan daarmee subsidies van derden en giften van fondsen verwerven.
Een stichting is in beginsel niet gericht op winst en kan, in het geval van een cultuurhuis, de culturele ANBI-status verkrijgen. Dit biedt de stichting de mogelijkheid subsidies van derden en giften van fondsen verwerven. Donateurs van culturele ANBI's hebben een extra belasting-voordeel, omdat voor hen een extra giftenaftrek geldt. In de begroting voor de jaarlijkse exploitatie is een bedrag van fondsbijdragen opgenomen ad € 25.000.

4. Kanttekeningen
2.1 *De verbondenheid vanuit de gemeente is groter met een Overheids-BV als sturingsmodel.*
Er zijn juridische verschillen tussen een Stichting en een Overheids-BV. Het zwaarst weegt de (ongewenste) grotere betrokkenheid van de gemeente als aandeelhouder in een Overheids-BV en de (gewenste) mogelijkheid om als Stichting een ANBI-status te verwerven met bijhorende financiële voordelen. Zie voor een uitgebreide uiteenzetten de bijlage 'Analyse beheersvormen Blok B' (T20.04687).

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel
Aan het oprichten van zowel een Stichting als een Overheids-BV zijn notariskosten verbonden. Deze zijn, in beide gevallen, te dekken vanuit het voorbereidingsbudget voor Blok B. Harde financiële verschillen tussen een Overheids-BV en Stichting zijn er op het niveau van personeel en uitvoering niet. Relevant verschil is de mogelijkheid een beroep te doen op fondsen, waarmee overigens in de exploitatiebegroting van Blok B rekening is gehouden. Daarnaast dient de boekhouding van een Stichting aan fiscale voorwaarden te voldoen, zodat het goed gaat met

de verrekening van de BTW. Een fiscaal specialist sluit voor de uitwerking hiervan aan bij de voorbereidingswerkgroep.

6. Juridische aspecten
De subsidierelatie met de stichting loopt volgens de richtlijnen van Algemene Subsidieverordening Lansingerland en betreffende subsidieregeling die op moment van intrede gelden.

7. Duurzaamheid
N.v.t. voor het sturingsmodel.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie
In voorbereidingswerkgroep zijn de belangrijkste partners van Blok B en externe deskundigen (op financieel, fiscaal, theater- en filmtechniek enz.) vertegenwoordigd. Een van de taken van deze groep is het betrekken van inwoners, winkeliers, ondernemers, verenigingen en andere lokale initiatieven bij het vormgeven van de organisatie en de programmering van Blok B. De voorbereidingsgroep legt ook verbinding met de samenleving via het onderwijs, jeugdwerk en welzijn. Op deze manier ontstaat er draagvlak en verlangen naar de oplevering en ingebruikname.

9. Verdere procedure
Na besluitvorming gaat de voorbereidingswerkgroep aan de slag, onder begeleiding van kwartiermaker Mart Toet. Zoals afgesproken rapporteert het college driemaandelijks over de stand zaken rondom de ontwikkeling van het Blok B.

Bijlagen
1. Brief Raadsvoorstel Sturingsmodel Blok B (U20.06961)
2. Analyse beheersvormen Blok B (T20.04687)
3. Presentatie Beeldvorming Stuurgroep Blok B 24 september (U20.07364)

Raadsbesluit
Gemeente Lansingerland

Datum Raad	29 oktober 2020
Registratienummer	BR2000017
Onderwerp	Sturingsmodel (Cultuurhuis Berkel) Blok B

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- het in handen geven van het beheer aan een stichting als externe partij de ruimte geeft om te sturen op de realisatie van gemeentelijke doelen zonder daarvoor direct op uitvoeringsniveau verantwoordelijk te zijn;
- de stichtingsstructuur de gemeente voldoende sturingsmogelijkheden biedt;
- een stichting met ANBI-status, biedt Blok B meer mogelijkheden subsidies van derden en giften van fondsen te verwerven.

Rekening te houden met

- de in 2017 in de Cultuurnota Lansingerland en Nota Cultuurhuizen door de gemeenteraad vastgestelde ambitie om te komen tot een Cultuurhuis in Berkel en Rodenrijs;
- de op 27 juni 2019 door de gemeenteraad genomen besluiten om de intentie uit te spreken een cultuurhuis te realiseren volgens een voorgesteld concept “Blok B”;
- de op 30 januari 2020 door de gemeenteraad genomen besluiten om het cultuurhuis volgens een voorgesteld concept “Blok B” te realiseren;
- de onderbouwing van de keuze voor een stichting in de brief aan de gemeenteraad d.d. 28 januari 2020 (U20.00209);
- de analyse van de verschilleden mogelijke beheersvormen door kwartiermaker Mart Toet van augustus 2020 (T20.04687).

Besluit(en)

1. Om een Stichting zonder winstoogmerk als sturingsmodel voor Blok B vast te stellen.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 29 oktober 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout